N°. 316. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 1 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Onze verhouding tot Frankrijk en Engeland.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* spreekt heden van geruchten, gewigtig en zorgbarend van aard, die ons, reeds sedert eenige dagen, waren ter oore gekomen, en in de residentie zelve vrij algemeen verspreid zijn.

In verband met hetgeen onze geachte Rotterdamsche confrère mededeelt, meenen wij thans te mogen verhalen wat het gerucht wil, dat plaats zou gegrepen hebben.

De meer dan gewone werkzaamheid, die sedert eenigen tijd zou zijn waargenomen aan *'s Rijks* constructie winkel te Delft, zou de aandacht der Fransche en Engelsche gezanten aan ons Hof hebben gaande gemaakt. Toen zou zijn gebleken, dat vóór de oorlogsverklaring van Frankrijk en Engeland aan Rusland, de Regering verlof zou hebben gegeven, dat *'s Rijks* constructie winkel te Delft, een groot aantal ziekenwagens voor Ruslands rekening vervaardigde. Zij waren nog niet gereed en afgezonden, toen de oorlogsverklaring is geschied.

Wij weten niet in hoever deze geruchten waarheid bevatten; intusschen voegt men er bij, dat omtrent deze aangelegenheid, daar men de bestelling wenschte af te leveren, eene drukke nota-wisseling plaats gehad heeft, die eene zoodanige wending zou hebben genomen, dat Fransche en Engelsche oorlogsvaartuigen plotseling voor Hellevoetsluis en Vlissingen zijn gestationneerd geworden.

Wat Hellevoetsluis betreft, verzekert men ons, dat de kommandant van de Fransche oorlogskotter *Favorite*, op de vraag wat hij kwam doen, heeft geantwoord, dat hij bevel had om dáár te kruisen, en dat hij versterking zou erlangen, hetgeen dan ook sedert is geschied. Verder wil men, dat onze schepen, door de oorlogsbodems van Frankrijk en Engeland, bij het uitzeilen worden gevisiteerd; daartegen is geprotesteerd, *en zoo voort*.

In verband met een en ander brengt men de onverwachte reis van den heer Ligtenveld naar 's Hage en zijn onverwijld vertrek met den heer van Hall naar het Loo, en daarop zijne terugreis naar Parijs, die gister plaats had. [Zie verder ook onze binnenlandsche berigten].

Wij herhalen het, gelijk de *Nieuwe Rotterdamsche courant* het deed, dat het zijn geruchten, en dat wij ze slechts als zoodanig mededeelen. Intusschen meenen wij, dat de Regering verpligt is, om *onmiddellijk* de meest mogelijke inlichtingen aan het publiek omtrent deze zaak te geven; en zoo dit mogt worden nagelaten, hopen wij, dat de Kamer die inlichtingen van de regering vrage.

Gewigtige belangen zijn hier in quaestie. Onzekerheid mag daaromtrent geen dag blijven bestaan. Men behoort omtrent onze tegenwoordige verhouding tot Frankrijk en Engeland volledig te worden ingelicht, alsmede omtrent de redenen van de aanwezigheid van vreemde oorlogschepen voor onze havens.

Het Leger.

De anti-revolutionnaire partij heeft het, bij de beraadslagingen over het wetsontwerp tot verhooging van de begrooting voor oorlog, bepaaldelijk er op toegelegd, om op het vorig Ministerie eene blaam te werpen, alsof het „door de zucht naar overdreven en ondoordachte bezuinigingen" het belang van het leger zou hebben miskend, de handhaving van de eer en de veiligheid van het Vaderland zou hebben te ligt geacht, onze nationaliteit zou hebben in de waagschaal gesteld. Het orgaan dier partij, *de Nederlander*, heeft herhaaldelijk „betreurd, dat de Regering het amendement van den „heer THORBECKE, in de voordragt ter verhooging van „oorlogsuitgaven, overgenomen heeft. Het is, vooral „met het oog op de discussie, een terugnemen van „hetgeen door de Regering omtrent de onmisbaarheid van een hooger cijfer, ook in gewone omstandigheden, met zooveel nadruk op den voorgrond gesteld „was." Maar die treurtoon werd niet aangeslagen, omdat men ten aanzien der belangen van het leger zoo teergevoelig scheen; zij had een dieper liggenden grond: „Is het een voordeelig ontwijken der nederlaag, wanneer „men, uit vrees voor de uitkomst van den strijd, zich „met schijnbaar welbehagen voegt naar den eisch der „tegenpartij?" In die vraag van *de Nederlander* ligt de sleutel van de belangstelling, die de anti-revolutionnaire partij voor de uitbreiding der som van de jaarlijksche uitgaven voor het leger betoont.

Wij stellen er prijs op, dat ook aan het Leger blijke, dat in de beginselen der constitutionnele partij ook eene waakzame zorg besloten ligt voor de regten en vrijheden van den Nederlandschen krijgsman, en dat er bij haar eene tegenovergestelde rigting gevonden wordt van hetgeen *de Nederlander* haar toeschrijft, om „de Natie „aan de genâ of ongenâ van elken vijand over te „leveren." (*)

Bij de Grondwetsherziening van 1848 is ook het belang van het leger niet vergeten. Het bestaande voorschrift, dat het regt des Konings tot benoeming, het ontslag en het pensionneren van militaire officieren erkende, werd gehandhaafd; maar ook dat regt der Kroon werd in de ministeriële verantwoordelijkheid voor misbruiken, die er, helaas, maar al te veel plaats hadden, beveiligd door de wijziging, die het voorschrift onderging. „De Koning heeft het oppergezag over zee- „en landmagt. De militaire officieren worden door hem „benoemd. Zij worden door Hem bevorderd, ontslagen „of op pensioen gesteld, volgens de regels door de wet „te bepalen. De pensioenen worden door de wet ge- „regeld." Aan die wijziging is het Leger de wetten verschuldigd, onder het vorig Ministerie tot stand gekomen, tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der militaire officieren bij de landmagt, en tot regeling der militaire pensioenen. (Wetten van 28 Augustus 1851, No. 128 en 129.) Van die regeling was het onvermijdelijk gevolg, dat een belangrijk werk ondernomen werd, de herziening der verschillende reglementen voor de dienst bij de landmagt, ten einde de bestaande verordeningen op die dienst, gedeeltelijk van Franschen oorsprong en overigens van geestuitdoovende strekking, naar de milde beginselen der Grondwet, waarop ook de Nederlandsche krijgsman, als ingezeten van den Nederlandschen Staat, regtmatige aanspraak had, te wijzigen. Ook voor hem is het toch van uitnemend belang, dat in de eerbiediging der regten, die hij als burger mag genieten, een krachtige waarborg gevonden wordt voor de eerlijke en trouwe inachtneming der verheven pligten, die aan den krijgsmansstand verbonden zijn: een waarborg voor willekeur. Of zou het grondwettig regt, dat niemand voorafgaand verlof noodig heeft, om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet, ongeschonden bij de bestaande reglementen zijn gehandhaafd? Zou geene beperking daarin gevonden worden van de grondwettige vrijheid, om aan de bevoegde magt verzoeken schriftelijk in te dienen? Zijn er niet huishoudelijke voorschriften, die de uitoefening van het regt tot vereeniging en vergadering belemmeren, zonder dat het belang der openbare orde uitsluitend daarbij is in het oog gehouden? Wij dingen niets af van de redenen, die aangevoerd worden voor de noodzakelijkheid, dat er bij den krijgsman eene stipte en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de bevelen zijner overheid heersche. Wij juichen zelfs toe, dat strenge orde en tucht onder dien stand worde gehandhaafd. Wat we wenschen is, dat in de bevelen en de reglementen een geest heersche van billijkheid en regtvaardigheid, die weerklank vindt in het gemoed van den krijgsman, en de onwankelbare waarborg voor eene trouwe pligtsbetrachting oplevert, zoodat hij in zijn bevelhebber niet meer zijn natuurlijken vijand aanschouwt, wien het berispen tot eene tweede natuur geworden is. — De ondervinding leert, dat, in den regel, dán eerst op eene naauwgezette vervulling der opgelegde verpligtingen kan worden gerekend, wanneer door de erkentenis der daaraan verbondene regten het gevoel van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid werd opgewekt. En hoe heeft men zelfs te denken over de eerbiediging bij den krijgsmansstand der vrijheid van geweten, als de Grondwet ieder toelaat, om zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid te belijden, en de bijwoning der openbare godsdienstoefening van het bevel der hoofden afhankelijk is? Zulk eene herziening is voorzeker hoogst gewenscht; zij werd, naar ons is medegedeeld, aangevangen onder het *vorig* Ministerie, en had reeds in menig opzigt een onderwerp van naauwgezette overweging uitgemaakt bij hen, die tot vervulling van die taak opzettelijk geroepen waren; maar het scheen tot de beginselen eener tegenovergestelde rigting te behooren, dat werk te laten rusten; en zoo blijkt ook hieruit wederom, welk nadeel de April-beweging ook op die gewigtige aangelegenheid heeft uitgeoefend.

Het leger heeft niet enkel belang, dat tot zijn onderhoud de noodige gelden beschikbaar worden gesteld, maar ook dat deze goed worden besteed. Overdrevene en ondoordachte bezuinigingen zijn niet verderfelijker dan ondoeltreffende geldverspillingen; en zoo men de geschiedenis van het geldelijk beheer van Oorlog gedurende het tijdvak van 1831 tot 1847 in bijzonderheden mogt nagaan: het zou niet aan bewijzen ontbreken van de misbruiken, die hier en daar plaats vonden. Is het wonder, dat de vraag toen meermalen, bijkans in het openbaar werd gedaan: „Wat zullen ons al die vestingen, dat krijgsmateriëel, met het kostbaar onderhoud „en hetgeen er in vredestijd al meer door het krijgs- „wezen verslonden wordt, wat zal dit alles ons baten, „tegen den dag des gevaars, wanneer de vijand over „de grenzen mogt willen dringen, en wanneer wij dan, „door geldverspilling, zelfs in tijd van vrede uitgeput, „magteloos staan met eene onwillige natie, tegenover eene „niet beminde Regering, en bij derzelver gemis aan „populariteit?". Het leger heeft er belang bij, dat de Natie door de bewustheid van een doeltreffend gebruik der gelden, de onmisbaarheid van een welgeoefend leger erkenne, en de overtuiging levendig zij, dat ook de zorg voor die belangen door de zucht voor persoonlijk zelfbehoud, maar ook door wijze staatkunde wordt voorgeschreven.

Uit dat oogpunt de wet beschouwende, die thans onder No. 29 van het *Staatsblad* is opgenomen, kunnen wij de daarbij toegestane verhooging niet anders beschouwen dan als een gevolg van omstandigheden waarop niet gerekend was: omstandigheden, die niet tot eene *duurzame* verhooging van het eindcijfer van de begrooting van oorlog kunnen leiden. Eene verhooging, die niets te kort doet aan het beginsel, dat onder het *vorig* ministerie bij den Minister van Oorlog heerschte en blijkbaar werd uit een, onder dagteekening van den 29 Januarij 1852 aan de tweede kamer der Staten-Generaal door den toenmaligen Minister geschreven brief „waarin hij bij de toezending van een exemplaar der organisatie van het wapen der cavalerie zich „kennen gaf, dat die organisatie eene wijziging te weeg „bragt in de uitgaven; dat dit echter vooreerst nog „geene voorziening vereischte, daar de betrekkelijke sommen „mogelijk uit andere artikelen te suppleren zouden zijn, „zonder dat dit daarom nog invloed op het eindcijfer „der begrooting zou moeten hebben." Er zijn bewijzen, dat het eindcijfer der begrooting in behoorlijke verhouding staat tot de behoeften van het leger, zoo zelfs, dat daarop jaarlijks nog een vrij aanzienlijk saldo overschiet. De tegenwoordige Minister van Oorlog erkende, nu onlangs, bij de behandeling der begrooting van 1853 verzekerd en verklaard te hebben, dat men zou trachten in alles door de toe te stane middelen te voorzien; het behoort zeker tot de tegenovergestelde rigting dat daarbij werd medegedeeld: „dat hij voor zich persoon- „lijk verlangd zou hebben de begrooting van Oorlog „tot hooger bedrag te kunnen voordragen; doch dat „zoowel de Minister van Finantien in 1852 als die [illegible]

(*) *De Nederlander*, No. 1162.

„1853 zich daartegen hebben verzet, beiden uit het „zelfde oogpunt, namelijk, om het bedrag der algemeene „uitgaven niet hooger op te voeren dan *onder dezelfde „omstandigheden* tot op dat tijdstip toe het geval was „geweest.”

Zoo de Minister van Oorlog niet, zonder krenking van gewigtige belangen met de toegestane som aan zijne verpligtingen kon voldoen, en met de beschikbaar gestelde gelden het leger onmogelijk in behoorlijken staat kon houden: men zou aan zijne zucht om den ministeriëlen zetel te behouden moeten toeschrijven, dat eene ronde en opene verklaring achterwege bleef en de roem en eer van het Vaderland werd prijs gegeven.

Het leger kent den tijd, toen, door ondoordachte uitgaven, de toestand van 's Rijks geldmiddelen onherstelbaar bedorven scheen en het voor den krijgsmansstand moeijelijk werd, de toekomst onbezorgd te gemoet te gaan. Bij een eerlijk en trouw beheer heeft het leger ontwijfelbaar belang, opdat het verzekerd blijve van een onafgebroken genot der beschikbaar gestelde sommen. — Zoo buitengewone omstandigheden uitbreiding der uitgaven noodzakelijk maakten, bleef de constitutionele partij niet terug, om de middelen tot dekking toe te staan.

Wij mogen het wel herhalen: ook voor het leger is nog veel te regelen, wat zijne waarde en regten erkent, zoo als de Grondwet die waarborgt; ook aan het leger is het niet onverschillig, in welken zin en naar welke beginselen de Grondwet wordt uitgelegd en toegepast.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Het Wetgevend Ligchaam heeft den 29sten een aanvang gemaakt met het onderzoek der begrooting. Vier of vijf sprekers hebben aan de algemeene beraadslagingen deelgenomen. De Vergadering is toen tot het 1ste art. overgegaan. Er is in deze zitting geene stemming gehouden. Men weet echter, dat het Wetgevend Ligchaam het regt niet bezit om, gedurende de discussie amendementen in de wetten te brengen. Het moet dus de aangeboden voordragt eenvoudig goedkeuren of verwerpen. Dat ontneemt natuurlijk veel aan het gewigt van de beraadslagingen. Men kan toch niet aannemen, dat de Vergadering de begrooting zal verwerpen, omdat het haar niet veroorloofd is, eenige geringe wijzigingen daarin te brengen.

— De ongelukkige Giraud is Zaturdag avond, den 27 dezer, niettegenstaande de onvermoeide zorgen der geneesheeren, bezweken. Den 3 dezer was hij uit zijn vroegtijdig graf gered, zoodat hij nog 24 dagen na zijne verlossing heeft geleefd.

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Bern van 27 dezer, dat de benoeming van den bisschop van Soleure een geschil heeft doen ontstaan tusschen de afgevaardigden der Staten en het kapittel. De eersten hebben de geheele lijst van kandidaten door het kapittel voorgesteld, verworpen, en het uitgenoodigd eene nieuwe voordragt te doen. Het kapittel heeft deze zaak, door tusschenkomst van den apostolischen Nuntius te Luzern, aan de beslissing van den Paus onderworpen.

TURKIJE.

De laatst ontvangen telegrafische berigten zijn de volgende:

KONSTANTINOPEL, 20 Mei. De stoomschepen *Retribution* en *Highflijer* hebben twee Russische kapers, die oorlogsbehoeften en geld vervoerden en met 150 soldaten bemand waren, prijs gemaakt.

LONDEN, 30 Mei. De Parijsche correspondent van *Daily-News* berigt aan dat blad, dat volgens eene hem gedane nog al geloofwaardige mededeeling, 12,000 man Fransche en 5000 man Engelsche naar Zweden zullen worden gezonden om aan de te verwachten oorlogsverklaring dier mogendheid aan Rusland klem bij te zetten.

WEENEN, 31 Mei. Volgens alhier uit Schumla ontvangen tijdingen van den 23sten zijn de Russen viermalen met aanzienlijk verlies voor Silistria teruggeslagen.

LONDEN, 30 Mei. Gisteren avond werd door lord John Russell in het Lagerhuis de verklaring afgelegd, dat de Piraeus zal bezet worden door eene Engelsch-Fransche krijgsmagt, alleen met het doel, om koning Otto te beschermen.

WEENEN, 30 Mei. De Duitsche Staten hebben hunne goedkeuring gehecht aan het Oostenrijksch-Pruissisch traktaat.

— Uit Parijs deelt men den hoofdinhoud mede van het nieuwe protocol, dat door de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden dezer dagen te Weenen is geteekend. Dat staatsstuk is zeer kort. Het houdt in, dat de vertegenwoordigers der vier mogendheden zich vereenigd hebben, om mededeeling te ontvangen van de Engelsch-Fransche en Oostenrijksch-Pruissische verdragen. Zij erkennen eenstemmig, dat die beide acten in den verschillenden toestand der partijen, die elk hunner geteekend heeft, strekken om in toepassing te brengen, de beginselen, die de vier mogendheden hebben gesteld, en zij beloven eene gemeenschappelijke handeling tot bereiking van het oogmerk in de voorgaande protocollen vervat. Die bijzonderheden komen met de reeds openbaar gemaakte overeen Daaruit blijkt het behoud der goede overeenstemming tusschen de vier mogendheden.

Wat de berigten van het krijgstooneel betreft, begint men te twijfelen aan de waarheid van het berigt, dat een der voorwerken van Silistria zou zijn vernield en van den wanhopigen toestand van die vesting. Wat hiervan nu zij, is onbekend, maar zeker is het, dat de laatste berigten het deden voorzien, dat Silistria het op den duur niet kon volhouden en reeds nu ernstig werd bedreigd.

Bijzondere brieven uit Konstantinopel van 18 dezer bevestigen het vertrek van Ministers en opperbevelhebbers naar Varna, om met de admiraals en met Omer-Pacha krijgsraad te houden. Men verwachtte zeer veel van de besluiten, welke in dien raad zouden worden genomen. Omer-Pacha achtte zich in staat, om aan elken ernstigen aanval van de Russische zijde tegenstand te bieden. Men verwachtte, dat deze laatsten, die zich in den omtrek van Silistria zamentrokken, in de Dobrudschka slechts de vestingen Matschin, Isaktcha en Tultcha zouden behouden, welke zij derwijze zouden versterken, dat zij drie brughoofden zouden uitmaken, waardoor zij in staat zouden zijn, den Donau naar verkiezing over te trekken, en zich, naar goedvinden, langs den geheelen loop der rivier tusschen die drie plaatsen naar de eene of andere zijde te begeven. Dan zouden zij de overige deelen van de Dobrudschka ontruimen. Maar ook dit is weder slechts een gerucht.

Dezelfde berigten van Konstantinopel houden in dat het legerkorps van Selim-Pacha, te Battoun gekantonneerd, zich in voldoenden staat bevond. Het korps, dat te Kars vereenigd is, zou den 5 dezer, bij het naderen der Russen, bijna geheel verstrooid geraakt zijn. Een deel zou zich als partijgangers hebben zamengesteld; het overige zou naar Erzerum gerigt zijn. De Engelsche consul, de heer Brant, heeft die laatste stad verlaten en is naar Battoun teruggetrokken. Men verwacht dat spoedig het berigt zal worden ontvangen van het beleg of wel van de verovering van Kars door de Russen.

— Van de Oostzee heeft men eindelijk een officieel berigt ontvangen van den Franschen Minister van Buitenlandsche zaken, behelzende, dat het fort Gustaffswern door de Engelsche vloot stellig nog niet genomen was, maar Sir. Ch. Napier had door drie stoomfregatten de afzonderlijke sterkten aan het uiteinde van de kaap van Hango opgerigt, doen vernielen, en den 23sten maakte hij zich gereed, de hoofdsterkte aan te vallen. Die hoofdsterkte is juist Gustaffswern. Het is dus waarschijnlijk, dat het berigt, waarbij aangekondigd werd, dat die vesting vernield werd, slechts voorbarig was.

— De *Gazette de Delby* behelst den tekst van het verdrag, tusschen de Russische Regering en den Khan van Kiwa gesloten, en die tekst bevestigt inderdaad, wat de telegraaf over dat onderwerp heeft gemeld. Men twijfelt evenwel voortdurend aan de echtheid van dat staatstuk. In allen gevalle betreft het hier dus geen ander dan den Khan van Kiwa; want de *Gazette de Delby* zegt niet, dat de Schach van Perzie en de Koning van Bochara, het verdrag mede geteekend hebben, zoo als men eerst had gemeld. Zij doet alleen voorzien, dat die tweede vorst, alsmede de koning van Kabul tot het verdrag zouden toetreden.

— Uit Weenen meldt men, dat de belasting van 1 pct. niet alleen den grondeigendom treffen zal, maar geheven zal worden van het geheele inkomen van de ingezetenen, zoowel op het mobilair, als op alle andere waarden en bezittingen. De belasting zal binnen 4 jaren worden geïnd en tusschen ¼ pct. ieder jaar.

— In de zitting van het Britsche Lagerhuis van den 28sten, heeft lord John Russell aangekondigd, dat de Regering den inhoud van het jongste Weener-protocol ontvangen had, en dat dit protocol geene ratificatie behelsde van het art. van het Oostersch-Pruissisch verdrag, waarbij de Duitsche mogendheden zich wederkeerig de onschendbaarheid van hun grondgebied waarborgen. Bovendien heeft hij medegedeeld, dat de Regering zich werkdadig bezig houdt met de zamenstelling en regeling van een bijzonder Ministerie van Oorlog. Donderdag aanstaande zal de Lord op het Bureau nederleggen de staatsstukken, betrekkelijk de aangelegenheden van Griekenland.

— Uit Hamburg meldt men van 28 dezer, dat de Fransche vloot, ten gevolge van het ontvangen bevel zich naar de Oostzee moet begeven; dat een deel der schepen de haven heeft verlaten, en gisteren, Dingsdag, morgen het overige deel het anker zou tillen. Reeds den 28sten waren twee stoombooten als avisos vooruit gestevend. Daar op het schip de *Breslau* de kinderziekte is uitgebroken, heeft de admiraal Parseval Deschênes order gegeven, dat dit vaartuig voorloopig afgezonderd in de haven van Kiel zal verblijven ten einde de uitbreiding en de besmetting dier ziekte onder het scheepsvolk der overige vaartuigen te voorkomen. Onbegrijpelijk was het getal bezoekers, dat de aanwezigheid der Fransche vloot naar Kiel heeft gelokt. Het is onmogelijk, te ontkennen dat de indruk, dien de Fransche vloot heeft te weeg gebragt, onder de bevolking van het N. van Duitschland zeer gunstig was en dat die tegenwoordigheid zal medewerken om oude vooroordeelen te doen wijken en de grootheid en den invloed van Frankrijk te verheffen.

— Uit Athene wordt geschreven (volgens den Franschen *Moniteur*): De berigten van Epirus, zoowel als van Macedonie zijn zeer voldoende. In Epirus stellen al de dorpen, die door de Grieken gedwongen zijn op te staan, hunne onderwerping in handen van Fuad Effendi en wel onder waarborg der vreemde gezanten. De monniken van den berg Athos, ontsteld door de vernielingen, die de zoogenaamde bevrijders, uit Athene gezonden, in Thessalie hebben begaan, hebben besloten trouw te blijven aan de Turksche overheden, wier hulp zij hebben ingeroepen.

— Uit Frankrijk meldt men, dat het voornemen bestaat, om de ruiterij van het leger van het Oosten te versterken. Vier escadrons van het 4e regement huzaren hebben bevel bekomen, zich gereed te maken om binnen kort te M… te worden ingescheept.

— De *Moniteur de la Flotte* zegt, dat er … ongerustheid in de koopsteden heeft geheersch… gevolge van het berigt dat eenige Russische o… vaartuigen uit verscheidene havens van Zuid-A… waren uitgeloopen en dat een aantal Russische … pen de Sandwich-eilanden tot punt van vereen… hadden gekozen. Die geruchten zijn ongegrond. … waar zijn twee Russische fregatten, *Aurora* en *D…* te Valparaiso en te Callao opgemerkt. Maar zij wo… door de Fransche en Engelsche schepen zoo in … gehouden, dat zij zich met een derde fregat, de *P…* aan boord waarvan zich de bevelhebber bevindt, nie… ben kunnen vereenigen. Er zijn ook eenige schepen … mindere grootte in de zeeën van China, nabij Kamc… en in de verschillende bezettingen van Rusland; maar … linieschip heeft bij tijds de havens van de Oost- en de Zw… zee kunnen verlaten om zich naar die wateren te beg… De Fransche en Engelsche scheepsmagt is bij her… zoo zeer versterkt, dat de tegenwoordigheid van e… Russische oorlogsvaartuigen is de Zuid-zeeën geen … aan een koopvaardij behoeft in te boezemen.

— De *Times* laat zich over het Weener-protocol … volgende wijze uit:

Het protocol, dat tusschen de vier mogendheden te We… op den 23 Mei geteekend is, kan beschouwd worde… de voorlaatste stap van de Duitsche hoven tot de … kunde der Westersche mogendheden. In weerwil va… omstandigheden en toevallige hinderpalen, waardoor … zakelijk langdurige onderhandelingen plaats hebben, v… wanneer de Russische diplomatie al haren ijver en … magt in het werk stelt om zulks te beletten, hebbe… steeds beweerd dat, indien de oorlog mogt aanho… wegens de groote belangen van Europa, Oostenrijk … al niet de andere Duitsche hoven, zich zou vereenigen … Frankrijk en Engeland ter verdediging van gevest… regten, van het volkenregt en van de zaak des vred…

Zonder twijfel is hunne staatkunde langzaam geweest… zij rijpelijk overwogen geworden, doch de stappen van … tenrijk, hoewel zeer voorzigtig, zijn vast en met elk… in overeenstemming geweest. Reeds heeft de graaf … in het najaar aan de gezanten der Westersche mog… heden verklaard, dat Oostenrijk gereed was, om zic… de laatsten te voegen, doch dat het nog eerst pog… wilde in het werk stellen, om langs minnelijken weg … vrede te bevorderen. En wij gelooven, dat Oostenrijk … deze verklaring getrouw gebleven is.

Frankrijk en Engeland moesten noodwendig in h… oorlogs-operatiën opgehouden worden door den afst… die hen van het oorlogstooneel scheidt, doch deze af… vrijwaart hen van alle ongerustheid nopens de ver… ging van hun grondgebied. Oostenrijk daarentegen m… door zijne onmiddellijke nabijheid van het oorlogstoo… aarzelen om deel te nemen aan den strijd; zijn gro… bied grenst aan den eenen kant aan Turkije en aan … anderen kant aan Rusland. Het zou zich bij het beg… vijandelijkheden zeer blootgesteld hebben, wanneer … daaraan deel genomen had. Daarenboven was het … geheel en al verzekerd van den kant van het noo… van Pruissen of de kleine Duitsche mogendheden; en … dezer dagen zijn de wederzijdsche betrekkingen n… deze aangelegenheid tot klaarheid gekomen. Den 23… toch is van wege Oostenrijk en Pruissen aan den b… dag verklaard, dat de voortzetting van den oorlo… vaarlijk zou zijn voor de belangen van Duitschland … veiligheid van zijn grondgebied, en dat de onschen… heid van Turkije gehandhaafd moest worden.

Oostenrijk verzamelt terzelfder tijd een groot leger … noord-oostelijke provinciën, die bedreigd zijn door … en 2e divisien van het groote Russische leger, … grenzen door geene enkele sterkte verdedigd worden … der die verzameling van troepen op dat punt zouden … licie en Oostenrijksch Silezie voor een Russischen … geheel bloot staan.

Hoezeer wij ons dus verheugen over de vereenig… staatkunde en belang, die thans tusschen de Weste… mogendheden en Duitschland, bestaat, moeten wij ev… opmerken, dat de operatien van Engeland en Fra… geheel afgescheiden zijn van hetgeen Duitschland … niet mogt ondernemen.

Want in Duitschland heeft Rusland, al heeft het … tot nu toe aldaar terrein verloren, nog geenszins … gedaan van zijne bedoelingen. Te Berlijn is het konin… paleis opgevuld met Russische agenten. Elke persoon … tot de liberale of nationale partij behoort. is er va… gezag verwijderd, en wij weten zeer goed, dat … magt bij eene camarilla berust, die zelfs hoopt … verbintenissen met Oostenrijk en het Westen, ten … deele van haren meester, den Czaar, te doen k… Zelfs te Weenen is de baron von Meijendorff niet … en al zonder invloed, hoewel dan ook niet in de h… kringen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENGSDAG 31 MEI.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen … het ontwerp van wet houdende veranderingen … straffing van misdrijven.

De heer VAN REEDE VAN OUDTSHOORN stelt op de … grond, dat hij het met de Regering eens is, dat … erkende waarheid is, dat de strafwetgeving te …

overlaat. Hij treedt in eenige algemeene beschouwingen over den Code Penal en den geest van dit wetboek en herinnert hoe lang reeds hier en elders de behoefte aan wijziging is ontstaan; hoe wij daarin het langste achterbleven, zoodat wij bijna 50 jaren in het bezit van den Code Penal zijn. Het doet hem leed, dat het uitzigt op een geheel nieuw wetboek van strafregt benomen is, zoodat wij van deze Regering slechts eenige partiële veranderingen te wachten hebben.

Hij maakt vervolgens eenige opmerkingen omtrent de weinige volledigheid van dit ontwerp. Hij wilde ook de artt. 291 en volgg. van den Code Pénal afgeschaft hebben. De Regering verwijst naar de wet op de vereenigingen, maar Spr. wenscht te vernemen, wanneer de wet op de vereenigingen zal worden voorgesteld; het vorige is spoorloos verdwenen; wanneer denkt de Regering een nieuw ontwerp aan te bieden? Bij de stukken der begrooting heeft de Minister beloofd de spoedige intrekking van de artt. 291 en volgg. Hij dringt nader op die afschaffing aan, opdat zich nimmer weder herhalen die bekende ergerlijke tooneelen van vervolging tegen rustige ingezetenen, die God op hunne wijze wilden dienen, vervolgingen: die een smet doen kleven op de Regering, onder welke zij plaats hebben gehad. Hij somt onderscheidene punten op, die bij deze gelegenheid hadden behooren te worden herzien. Hij is ook zeer tegen het zoo veelvuldig correctionaliseren van een zoo groot aantal misdrijven als in art. 14 en volg. zijn opgenomen. Zijn doel was der Regering aan te sporen om verwijld tot de indiening van een geheel nieuw wetboek over te gaan. — Zijne aanmerkingen op de doelmatigheid der veranderingen zelven, zal hij later bij de behandeling der artikelen ontwikkelen.

De heer VAN GOLTSTEIN herinnert, 1o. dat het 1e boek van de strafwet geheel, en het 2e boek gedeeltelijk afgewerkt is. En nu rijst bij hem de vraag: Wat moet er tengevolge van dit voorstel, van de algeheele herziening van het wetboek worden? Het wetboek van 1847 kon thans gemakkelijk opgevat worden, ten einde ons eindelijk in het bezit te stellen, van een nieuw wetboek van strafregt. Het wordt eindelijk tijd, om aan het grondwettig voorschrift te voldoen. Hij bestrijdt zeer de motieven in de mem. van beantwoord. tegen die algeheele herziening bijgebragt. Met die redeneringen nopens al hetgeen nog zou moeten worden afgewacht, zal er nimmer een nieuw wetboek van strafregt tot stand kunnen komen. — Maar 2o. als men al niet tot eene algeheele herziening wil overgaan, waarom dan geene doorgaande en niet zulk eene gedeeltelijke wijziging voorgedragen? Waarom niet het voetspoor van Frankrijk in 1827 en 1832 gevolgd. De tegenwoordige gedeeltelijke wijziging zal groote verwarring te weeg brengen. — 3o. Staat hij stil bij het ontwerp zelf.

En wel bij twee punten: *a.* de uitgebreide vermindering van straffen. Hij betwijfelt het of men zoover had moeten gaan en of men zooveel verligting van straf op kapitale misdrijven had moeten aanbrengen. *b.* Keurt hij af de groote vrijheid aan den regter gelaten in de vermindering van straf bij aanneming van verzachtende omstandigheden, zoo zelfs, dat men op de vrijwillige manslag ôf de poena morti proxima ôf 1jarige gevangenis kan toepassen.

De heer VAN RAPPARD zegt, dat men van hem niet te wachten heeft eene lofrede op den Code Pénal. Het is wenschelijk, dat de Code Pénal verdwijne. Maar Spr. vraagt of er hoop bestaat, dat die wensch vervuld zal worden. De pogingen in de jaren 1828, 1842 en 1847 gedaan, zijn met geen gunstigen uitslag bekroond geworden. Hij houdt zich bovendien overtuigd, dat indien het wetboek van 1847 tot stand zou zijn gekomen, men nu reeds aan eene herziening zoude arbeiden. Zijne meening is, dat in 1847 een wetboek kon worden tot stand gebragt, maar dat men thans, met het regt van amendement der kamer geen wetboek tot stand kon brengen. Al werd er zelfs een wetboek aangeboden, dan zouden er, bij de vele organieke wetten, die nog aan de kamer moeten worden voorgedragen, jaren verloopen eer er een wetboek tot stand zou komen. In dezen staat van zaken wil hij nuttige partiële wijzigingen niet onthouden. Men heeft de opmerking gemaakt, dat in Pruissen het wetboek herzien is, maar daar heeft men afstand gedaan van het regt van amendement en *en bloc* over het geheele wetboek gestemd.

Na dit te hebben vooropgesteld, wederlegt Spr. sommige bedenkingen van het verslag, in verband tot de opmerkingen van vorige leden. Hij vindt de vermindering der straffen goed en acht ze gegrond op de ondervinding. Hij bestrijdt ook de meening van den heer van Goltstein, dat het *arbitrium judicis* te zeer zou worden uitgebreid. Die bevoegdheid wordt, naar zijne meening, in den regel *niet* te veel uitgebreid; integendeel wordt zij op sommige punten beperkt, waar de regter tot hiertoe vrijheid had. In hoever echter de vrijheid te groot is, om op misdaden, waarop de *poena morti proxima* gesteld is, een jaar gevangenis te mogen toepassen, dit laat hij ter verdediging aan den Minister van Justitie over. Wat aangaat de opmerking van den heer van Reede, betrekkelijk de regterlijke organisatie zal hij als lid van de commissie over dat onderwerp, alleen zeggen, dat op 14 Februrij 1854, toen dit ontwerp werd ingediend, de grondslagen der regterlijke organisatie nog niet gereed waren, zoodat dit ontwerp niet met het oog op de aanstaande regterlijke organisatie kon ingediend zijn. Men heeft opgemerkt, dat door dit wets-ontwerp, de werkzaamheden der provinciale geregtshoven zullen verminderen. Spr. ziet er geen kwaad in, noch voor de ingezetenen, noch voor de Hoven, dat de Provinciale Hoven meer rust zullen erlangen.

De heer GROEN VAN PRINSTERER bepaalt zich tot enkele opmerkingen: 1o. ten aanzien van het karakter dezer wet, beschouwt hij haar als eene partiële wet. Hij keurt dat goed, als de onmogelijkheid blijkt, om spoedig een geheel wetboek vast te stellen. Hij verheugt zich daarover en wenscht, dat dezelfde gedragslijn, ook ten aanzien van andere onderwerpen, steeds door de regering zal worden gevolgd; 2o. wat betreft den aandrang door een der vorige sprekers tot afschaffing van het bekende art. 291 en volg. van het C. P., neemt hij deze gelegenheid waar, om den Min. te vragen, of er geen mogelijkheid bestaat, om eindelijk van die artt. te ontslaan. Het zijn toch napoleontische artt. Reeds zoolang heeft men op hunne intrekking gewacht. Hij vreest dat de algemeene wet op het regt van vereeniging nog niet zoo spoedig zal worden vastgesteld. Hij wenscht de afschaffing van die artt. te meer, omdat men tegenwoordig (en de Minister zal hem verstaan) in een zonderlingen atmospheer verkeert, waardoor hij meer beducht is voor beperking dan voor uitbreiding der vrijheid — 3° maakt hij eenige aanmerkingen op de bewoordingen van het hoofd van het ontwerp. In overeenstemming met de wet, houdende straffen voor het krijgsvolk te water en te lande, wil hij ook hier niet gelezen hebben bestraffing maar verandering in de straffen op de misdrijven.

De MINISTER VAN JUSTITIE zegt, dat de heer van Rappard zijne taak zeer gemakkelijk gemaakt had; want hij had toch bereids de voornaamste bedenkingen, tegen de voordragt aangevoerd, wederlegd. De Min. kon dus kort zijn. Hij gelooft niet, dat het oogenblik geschikt is, om vast te stellen een nieuw strafwetboek, en dit leidt hij daaruit af, omdat dit oogenblik reeds voor vijf en twintig jaren als geschikt geoordeeld was geworden! Men kon niet anders dan partiëel regelen, en dat stelde de Min. voor. Ook betoogt hij, dat de wet geenszins eene regterlijke reorganisatie praejudicieerde. Zoolang geene wet op de vereenigingen was tot stand gekomen, kon de Min. ook niet afschaffen dieartikelen in het strafwetboek, welke de heer Groen had verlangd. Eene wet op de vereenigingen lag gereed met de Mem. van Toel., die, naar de Min. hoopte, niet dien tegenstand zal ontmoeten als een vroeger ontwerp. De Min. achtte het echter niet raadzaam, om die wet nog in *deze* zitting aan te bieden; zij bleef dus in portefeuille tot na de opening van de nieuwe zitting. Wat het wetsontwerp, thans in behandeling, betreft, de Min. karakteriseert het als alleen strekkende, om aan alle straffen het karakter van wraakneming te ontnemen; om ze zoo mogelijk in te rigten op die wijze, dat op den veroordeelde geen onuitwischbare vlek blijve rusten, en om den regter in staat te stellen bij de toepassing der straffen de toerekenbaarheid behoorlijk te wegen.

De Heer VAN GOLTSTEIN kan niet zeggen, dat hij bevredigd is door het antwoord des Min. betrekkelijk het tot stand brengen van een nieuw Strafwetboek. Als de redenering toch van den Min. opging, zou er nooit iets tot stand kunnen komen; want elke wetenschap ging steeds vooruit, en nimmer zou wel het oogenblik zijn gekomen, waarop men zeggen kon: »Nu is de zaak volkomen bekend.« Het bevreemdde Spr. tevens vernomen te hebben, dat op 14 Febr. jl. nog niet de grondslagen van eene regterlijke organisatie waren gelegd; hij zou gaarne willen weten, of ze dan *nu* gelegd zijn. Spr. moet daarbij opmerken, dat tegenwoordig hier te lande de wetten worden zamengesteld, gelijk elders zamenzweringen gepleegd worden.

De algemeene discussiën worden daarop gesloten.

Bij art. 1 merkt de heer DE KEMPENAER aan, dat hij vroeger *tegen* het behoud van de doodstraf had gestemd, en dat hij het ook nu gaarne zou willen doen; maar vreezende, dat hij de meerderheid niet op zijne zijde zou hebben, zal hij maar vóór het artikel stemmen, want nu zal dan toch de doodstraf op eene betere manier worden ten uitvoer gelegd.

Art. 1 wordt aangenomen. Bij art. 2 geeft de heer DE MAN te kennen, dat hij met genoegen gezien had de overeenstemming van het gevoelen der Regering met het zijne omtrent de *deportatie*. Intusschen meent hij, dat de toepassing van die straf al meer en meer onmisbaar wordt, voor hen die gestraft worden met de *poena morti proxima*. Spr. gelooft, dat de tegenstand tegen de invoering van die straf meer uitgaat van den Min. van Kolonien, dan van dien van Justitie. Men had de deportatie steeds beschouwd *als kolonisatie;* maar Spr. meent, dat de beoordeeling van die straf verkeerd was, en hij wenscht ten slotte, dat men zijne aandacht bepaaldelijk ook op dit punt vestige.

De artt. 2, 3, 4, 5, 6 en 7 worden aangenomen. Bij art. 8 stelt de Min. voor, om in de laatste alsnog in te voegen »art. 113«, omdat bij dit art. van het Strafwetboek de ontzetting van ambten hoofdstraf is. Art 8 wordt aangenomen.

Bij art. 9 ontstaat tusschen den heer van Goltstein en den Minister eene discussie over het daar toegepaste stelsel van mitigatie der straffen, ten gevolge waarvan de Min. voorstelde om bij art. 9 nog te voegen de volgende alinea.

»Deze correctioneele gevangenisstraffen kunnen door de »toepassing van art. 2 der wet van 28 Junij 1851 (*Stbl.* »n°. 68) en art. 7 dezer wet niet lager dan tot de helft »afdalen.« Daarna wordt art. 9 aangenomen; zoomede art. 10.

Bij art. 11 stelt de heer SANDER voor, en de regering haast zich dat over te nemen, om al. 2 van dit artikel in dier voege te veranderen: »Indien iemand, na reeds te voren hetzij tot eene criminele straf, hetzij, tot eene gevangenisstraf voor den tijd van langer dan één jaar, of tot eenzame opsluiting voor den tijd van langer dan zes maanden veroordeeld te zijn geweest, andermaal wegens misdaad of wanbedrijf, daarna gepleegd, te regt staat, stelt de vroegere veroordeeling, eene verzwarende omstandigheid daar, waarop de regter, behoudens de bepalingen van artt. 9 en 19 dezer wet, bij de toepassing der straf acht moet geven.«

De artt. 11 en 12 worden aangenomen. Op art. 13 heeft de heer ELOUT voorgesteld een amendement, strekkende om de doodstraf te veranderen, in tuchthuisstraf niet *voor kindermoord door de moeder gepleegd*, zooals door de Regering wordt voorgesteld; maar *voor kindermoord, zonder voorbedachten rade, voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd.*« De heer ELOUT licht zijn amendement toe op eene zeer breedvoerige wijze, waarna de heer VAN RAPPARD mede zijn amendement voorstelt, strekkende, om ter gemoetkoming van de bezwaren der heeren van Goltstein, aan het slot van art. 13 te voegen de navolgende bepaling: »art 9 is hier niet van toepassing,« en voorts uit het amendement van den heer ELOUT weg te laten de woorden »zonder voorbedachten rade«. Na eene zeer uitvoerige discussie, tusschen de heeren Elout, van Rappard, van Eck, Luijben, de Man, van Goltstein, Sander en den Minister, waarbij deze verklaarde, dat hij het amend. van den heer VAN RAPPARD overnam en zich volstrekt niet kon vereenigen met dat van den heer ELOUT, werd het amendement van den heer van Rappard met 23 tegen 15 stemmen AANGENOMEN. Het sub-amend. van den heer van Rappard werd met 25 tegen 13 stemmen aangenomen. Het amendement van den heer ELOUT werd met 21 tegen 17 stemmen AANGENOMEN.

Art. 13 zelf wordt als nu aangenomen, en wegens het vergevorderde uur de verdere discussie verdaagd tot morgen ochtend 11 uur.

Het wetsontwerp, waarbij, ten algemeene nutte, voorgesteld wordt de onteigening van perceelen tot uitbreiding van de gemeente Arnhem, gaat van de volgende Mem. van Toelichting vergezeld: De gemeenteraad van Arnhem heeft in het vorig jaar tot den uitleg dier gemeente besloten en een daartoe strekkend plan goedgekeurd. Hij werd daartoe genoopt door de steeds toenemende bevolking, tot wier opneming de tegenwoordige kring der gemeente niet voldoende is. Volgens dit plan zal de gemeente aan de zuidzijde uitgelegd worden door het maken eener kade langs den Rhijn, met een hoofdweg ter breedte van 35.00 el daarnevens; het aanbouwen van huizen langs dien weg en het aanleggen van vier dwarsstraten welke dien weg met de binnenstad zullen vereenigen. Aan de oostzijde zal een buitensingel worden aangelegd in de rigting van den Velperweg tot den Rhijnspoorweg, welke door verschillende straten en dwarsstraten met de kom der gemeente zal worden verbonden.

Het is te voorzien, dat de hiervoor benoodigde perceelen niet in der minne zullen worden afgestaan. Een der betrokken eigenaars heeft zich reeds daartegen verzet en voorgestelde schikkingen verworpen. Eene onteigening ten algemeene nutte dier perceelen zal derhalve het eenige middel zijn, om tot uitvoering van het plan te geraken.

De Regering heeft zich afgevraagd, of de voorgenomen uitleg kan geacht worden eene zaak van dat publiek belang voor de gemeente Arnhem te zijn, dat eene onteigening ten algemeene nutte van de daarvoor benoodigde perceelen zou kunnen worden uitgesproken. Deze vraag scheen hier te meer in aanmerking te komen dewijl een der betrokken eigenaars het algemeen nut der voorgenomen uitbreiding in twijfel trekt, en dus volgens hem de voorwaarde eener onteigening zou ontbreken. Na het hieromtrent ingesteld onderzoek meent de Regering tot een bevestigend antwoord op die vraag te moeten besluiten.

De voorgenomen uitbreiding der gemeente Arnhem strekt niet alleen tot hare verfraaijing, maar voornamelijk tot bevordering harer gezondheid en tot verbetering van gemeenschap tusschen de verschillende deelen dier gemeente. Hare bevolking is in den laatsten tijd zeer toegenomen. Op 1 Jan. 1840 telde zij 16,758 zielen, op het einde van 1852 daarentegen 20,244, hetgeen eene vermeerdering oplevert van nagenoeg een vijfde. Deze vooruitgang zal, naar men verwachten mag, door de verbinding van den Rhijnspoorweg met de Duitsche spoorwegen nog worden bevorderd. Intusschen is de aaneengebouwde kom der gemeente veel te klein om den toevloed van nieuwe bewoners behoorlijk te kunnen bevatten. De ongebouwde ruimte binnen de oude wallen wordt met huizen opgevuld, tuinen en afgesloten erven door gebouwen, zonder orde of regelmaat, ingenomen. Deze opeenhoping van woningen zal op den duur nadeelig op den gezondheidstoestand werken, daar zij de voor de gezondheid onmisbare luchtverversching belemmert. Wordt daarentegen het voorgenomen plan uitgevoerd, de nieuw te maken kade en de aan te leggen buitensingel met de daarmede in verband staande straten zullen eene geschikte gelegenheid tot het bouwen van woningen aanbieden en de noodzakelijkheid om de thans nog aanwezige opene ruimte daartoe te gebruiken worden opgeheven. Met den uitleg der gemeente staat tevens de verbetering der waterleidingen in verband, welke thans veel te wenschen over laten en waarvan sommige voor de gezondheid nadeelig zijn. Eenige grachten, waarover reeds vroeger meermalen is geklaagd, zullen worden gedempt en in pleinen veranderd, terwijl in de behoorlijke afwatering door nieuwe waterleidingen zal worden voorzien. De gemeenschap eindelijk tusschen sommige gedeelten der gemeente is gebrekkig en vordert noodwendig voorziening, naar mate de opene ruimte door woningen wordt ingenomen. Hierin zullen de volgens het plan aan te leggen wegen en straten eene wenschelijke verbetering aanbrengen.

Het betreft hier alzoo, naar het oordeel der Regering, een werk van algemeen nut voor de gemeente Arnhem, in het belang der openbare gezondheid en gemeenschap noodig, tot welks uitvoering, des gevorderd, door toepassing der wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n° 125), moet kunnen worden overgegaan.

's Gravenhage, 31 Mei.

Z. M. heeft benoemd tot raadsheer in het prov. geregtshof in Friesland Mr. C. Sleeswijk Vening, regter in de arr.-regtbank te Leeuwarden en lid van de Tweede Kamer der St.-Generaal.

Z. M. heeft benoemd: tot bewaarders derhypotheken en van het kadaster: te Alkmaar, de heer W. Langeveld, ontvanger der registr. en dom. te Purmerend; te Gorinchem, de heer Mr. A. de Wit, hetzelfde ambt te Almelo bekleedende; te Almelo, de heer A. Copes van Hasselt, controleur van het buiteng. zegel te Amsterdam; tot ontv. der registr. en dom. te Gorinchem, de heer L. P. Le Sage ten Broek, hetzelfde ambt te Oud-Beijerland vervullende.

H. M. de Koningin-moeder, zal morgen ten een ure uit de residentie naar Soestdijk vertrekken.

De *Amst. Cour.* meldt, dat de heer G. graaf Schimmelpenninck, om gewigtige redenen, die zijne committenten verpligt zijn te eerbiedigen, zich noch voor Amsterdam, noch voor elders weder als kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer zal stellen.

Wij vernemen met genoegen, dat de geheele Bommelerwaard besloten heeft den heer Mr. W. H. Dullert, oud-voorzitter der Tweede Kamer tegenover den heer de Kempenaer, die bij de aanstaande verkiezing voor het district Tiel moet aftreden, te stellen.

Nog vernemen wij, dat de vrijzinnige kiezers te Zwolle en te Kampen besloten hebben tegenover den heer Groen van Prinsterer als hunnen candidaat te stellen Mr. J. P. P. baron van Zuijlen van Nijevelt, oud-Minister van Buitenlandsche Zaken en oud lid der Tweede Kamer.

Men zal zich herinneren, dat de heer Groen van Prinsterer zijne verkiezing in het district Zwolle vroeger te danken had, aan de verdeeldheid, die tusschen Zwolle en Kampen over de keuze van eenen vrijzinnigen kandidaat bestond.

---

* Mr. S. H. Anemaet, notaris te Sommelsdijk oud lid der Tweede Kamer voor het kiesdistrict Zierikzee, heeft te kennen gegeven, dat hij, geroepen wordende, om op nieuw de plaats in te nemen, welke hij vermeent vroeger 13 jaren getrouw te hebben vervuld, geen oogenblik zal aarzelen, aan die roepstem te gehoorzamen.

Zr. Mjs. schoonerbrik *Rembang*, kommandant Hansen, is, na tweemalen te Vlissingen gedokt te hebben, op hoog bevel naar Hellevoetsluis vertrokken.

Mede zijn naar Hellevoetsluis vertrokken het oorlogsschip *Amsterdam*, en de oorlogsstoomboot *Cycloop*, kapitein Spanjaard.

Laatstgenoemd vaartuig is daarheen gezonden, eensdeels om er onze kleine flotille te versterken, anderdeels omdat het bestemd is, in de helft der maand Junij e. k., de haringvloot te vergezellen.

---

* De commissie, in de vergadering van den 22 Mei ll. benoemd tot het beramen van maatregelen om op het graf van wijlen den vice-admiraal J. C. Rijk, een duurzaam kenteeken te plaatsen heeft alle degenen die tot dat doel wenschen mede te werken, uitgenoodigd, om op Woensdag den 7 Junij e, k. des avonds ten 8 ure, te verschijnen in het locaal *Diligentia* alhier.

---

* Naar men verneemt is het aantal vaderlandsche gedenkstukken, welke op het koninkl. kabinet van zeldzaamheden te 's Gravenhage wordt bewaard thans weder verrijkt door eenige voorwerpen onlangs gevonden bij het herstellen van het Slot Loevestein. Dezelfde dagteekenen meester van de 17e eeuw en zijn waarschijnlijk na de belegering van gemeld kasteel door de spanjaarden aldaar achtergelaten.

---

* In de residentie is aangekomen, en aan het hotel *Fuhri* (*Marechal de Turenne*) afgestapt, de heer L. Stucky de Quay, majoor van de genie, chef de Bureau van het ministerie van Financien, van den Zwitserschen Bond komende van Bern, om gouvernementszaken te regelen.

Men verneemt met leedwezen, dat de bekwame dichter van de Bockamer, de zee-officier Meijer, in Oost Indië is overleden.

De gemeenteraad van Harderwijk heeft besloten, de broodzetting af te schaffen en geene politie-maatregelen omtrent den verkoop van het brood te nemen.

Uit de drie maandelijksche berigten omtrent den staat van de Maatschappij van Weldadigheid blijkt, dat de bevolking in dat tijdvak met 313 personen is vermeerderd. De opzending van bedelaars was dan ook zeer groot en bedroeg bijna 500 personen. Er waren minder personen dan in de vroegere drie maanden uit de kolonie ontvlugt. De sterfte is er grooter geweest. De gewone kolonien worden voortdurend uitgebreid. Er worden thans 437 woningen door kolonisten bewoond, terwijl er nog zes in aanbouw zijn.

Volgens mededeelingen van het Belgische telegraafbestuur wordt, sedert den 20sten Mei jl. voor een berigt van 1 tot 25 woorden, van Ostende naar Liverpool en Manchester *f* 6.36 betaald, terwijl daarvoor vroeger *f* 7.80 werd gerekend. Sedert den 10den Mei jl. is aan de Sardinische telegraafkantoren te Chambery, Genua en Turijn eene doorgaande nachtdienst ingerigt. Voor nachtberigten naar die plaatsen blijft nogtans, gelijk vroeger, de dubbele prijs gelden. In Frankrijk zijn de telegraafkantoren opengesteld te Bourg, Lons-le-Saulnier, en Saumur. Voor een enkel berigt naar eene dezer plaatsen wordt betaald: te Amsterdam, Arnhem en Utrecht *f* 9,60; te Dordrecht, Gorinchem, 's Gravenhage en Rotterdam *f* 8.40. De internationale telegraaf-maatschappij heeft nieuwe kantoren aangekondigd te Blisworth, Dudley, Dundee, Harrow en Tilbury.

Uit een brief van den kommandant van fregat *Doggersbank* te Smyrna van 10 dezer, wordt onder anderen berigt, dat aldaar twee beroovingen van koopvaarders bekend waren geworden, waarvan eene met zekerheid, zijnde die van de Engelsche brik *Sarah*, gezagvoerder Cole, welke in de kleine baai van Latzata of Alatzata aan de Z. W. kust van Anatole, tegenover Scio, ten anker lag, om handel te drijven, en van welke brik de gezagvoerder en verdere opvarenden mishandeld en uitgeroofd, doch niemand vermoord is geworden.

Alle tot dusver bekende rooverijen blijken echter niet door zeebouwende vaartuigen, maar door sterk bemande en goed gewapende roeibooten te geschieden, welke van den wal afkomen, op voor stilte drijvende of ten anker liggende kleine koopvaarders, die in hunne nabijheid geraken, doch welke zij niet aan boord durven te leggen, wanneer zij den minsten schijn van tegenstand ontwaren.

De kommandant der *Doggersbank* zou het daarom doelmatig achten, dat onze handelsvaartuigen met een paar draaibassen en voor ieder der opvarenden van een geweer en sabel voorzien waren, zoo als bij de tijdens de verzending van het berigt te Smyrna liggende galjoot *Oceaan* gezagvoerder van Duffelen, het geval was, welke gezagvoerder daardoor, volgens zijne verzekering, een zeer verdacht vaartuig van zich had afgehouden. (*St. Ct.*)

Uit Staats-Vlaanderen (4e en 5e district der provincie Zeeland), dat met uitzondering der gemeenten Hontenissen en Ossenissen tot het hoofdkiesdistrict Middelburg behoort, wordt ons berigt, dat de liberale kiezers, bij de op handen zijnde verkiezing voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal hunne stemmen vereenigen zullen op den heer P. J. Bachiene, en zulks ter vervanging van den heer Slicher van Domburg.

Den 29 Mei is te Vlaardingen van de Werf van de heeren S. van Gijmiz, te water gelaten het schoener-hoekerschip Johanna, groot 60 lasten ongeveer, gebouwd voor rekening van den heer F. Kwak, te Zwartewaal.

Lekkerkerk, 30 Mei. Gisteren liep van de werf van den heer J. van Duijvendijk Fz. te water, het barkschip *Minister Thorbecke*, gebouwd voor rekening eener reederij onder directie van den heer A. S. Smits alhier, te voeren door kapt. A. Bennix en bestemd voor de groote vaart.

Arnhem, 20 Mei. Men verneemt, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, het opperbeschermheerschap, en Z. K. H. den prins van Oranje, het eere-lidmaatschap van het Nederlandsch Zangersverbond aan te nemen.

▽ **Ruinerwold**, 29 Mei. Heden voormiddag werd alhier in het gehucht den Tweelo door den Burgemeester der Gemeente, den heer Mr. J. F. Nijsingh de eerste steen gelegd van den Straatweg loopende van Meppel naar Ruinen.

Onder het uitspreken van eene korte doch zeer gepaste rede, bragt ZWel. Ed.G. hulde aan de verschillende authoriteiten en ingezetenen dezer gemeente, die tot het welgelukken van deze onderneming hadden bijgedragen, met den wensch, dat deze Straatweg, de eerste in dit gewest die geheel voor particuliere rekening zal worden aangelegd, moge medewerken tot bloei en welvaart der Gemeente, en tot heil van de zich thans zoo schoon ontwikkelende provincie Drenthe en van geheel het vaderland.

Groningen, 29 Mei. Op den 26sten dezer had alhier de algemeene vergadering plaats van de vereeniging tegen het pauperisme. Daarin werden onderscheidene belangrijke punten ter sprake gebragt, onder anderen, werd bij monde van den heer Ali Cohen een uitvoerig rapport uitgebragt omtrent het vroeger gedane voorstel van eene landverhuizing van arbeiders enz. naar Suriname en de Zuid-Afrikaansche of Hollandsche-Afrikaansche republiek; en een ander rapport aangaande de wenschelijkheid om den invoer van Amerikaansch gezouten en gerookt vleesch in ons land tot stand te brengen, en betreffende de mogelijkheid, om dien invoer te doen plaats hebben, vooral als het tarief der accijnsen ten deze noodzakelijke wijzigingen zal hebben ondergaan.

De heer J. Post deed eene belangrijke mededeeling omtrent de vorderingen van de konijnenteelt hier te lande.

Vele andere belangrijke punten werden nog ter sprake gebragt.

— Den 26 en 27 Junij, en alzoo vóór en niet ná het landhuishoudkundig congres te Assen, zal te Groningen het congres over het armwezen plaats hebben, waartoe in de laatste herfst-vergadering van de algemeene vereeniging tegen het pauperisme bij de arbeidende klassen van den mingegoeden stand is besloten. Het bestuur heeft een reglement van orde en een programma vastgesteld, dat de gewigtigste en teederste punten betrekkelijk dit onderwerp aanraakt.

∻ **'s Hertogenbosch**, 30 Mei. Heden heeft de Arrondissem.-Regtbank alhier vonnis uitgesproken in de zaak nopens ons algemeen slagthuis, over hetwelk de gevoelens zoo zeer uiteenliepen. De Regtbank heeft den aangeklaagde schuldig verklaard aan het houden eener slagerij te dezer stede zonder daartoe verlof te hebben van het plaatselijk bestuur en hem veroordeeld tot eene geldboete, bij lijfsdwang op hem te verhalen, en zulks op grond van de wet van 6 Maart 1818 (Staatsblad n°. 12); tevens daardoor verklarende, dat het kantongeregt te 's Bosch onbevoegd was van deze zaak kennis te nemen.

— De heer Mr. Pape, heeft bij zijn vertrek naar de residentie bij circulaire afscheid genomen van heeren Kantonregters, Burgemeester, officieren der marechaussées en commissarissen van politie in het Arrondissement 's Hertogenbosch, in hetwelk hij ongeveer 10 jaren de … van officier van Justitie vervulde, gedurende … hij toonde altijd zonder aanzien des persoons te … gaan, in gevallen waarin het gold, de wetten … eerbiedigen en handhaven.

Hij dankt de hulp-officieren van Justitie voor … voortdurend verleenden bijstand in het vervul… moeijelijke ambtstaak, en erkent dat het aan hun… kracht en hunnen uitstekende dienstijver vooral … ken, dat de veiligheid van personen en goederen … arrondissement, zooveel mogelijk, is verzekerd …

Hij roept diezelfde welwillendheid voor de nieu… tenaren van het parket in, en eindigt zijnen … zich aan te bevelen in hun vereerend aandenken.

Advertentiën.

223ste Nederlandsche Staats-Lote…

3e LIJST. 4e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 4889 *f* 2500; N°s. 14290 en 16538 ieder *f* …

Prijs-Courant der Effecte…

AMSTERDAM, 31 Mei 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned.W.Schuld.	2½	58 9/16 7/8 9/16			
Dito Certificat. .	3	69 11/16 3/4	*Hope* 1798/1816	5	97…
Dito Dito . .	4	86 1/8 1/2 3/8	Dito 1828/1829	5	97…
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	85…
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	82…
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	76…
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	75…
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½	46 7/8 47	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	59…
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18 3/4 13/16	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	34 15/16 5 3/16 1/8			
Bew. Sp. Com.		4 7/16	Metalliek . . .	5	5…
Amort. Schuld.		4 1/16	Dito bet. Amst.	5	7…
Portugal.			Dito letter B. .	5	7…
Londen nieuwe.	5	34 3/4 13/16	Dito 1847 . . .	2½	
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	

Philad., Bank-act. $3\frac{3}{8}$, Mexic., te Lond. 3 p… $\frac{5}{8}$; dito Onb. $22\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Gren., te Lond. Uitg. … Venez. $3\frac{1}{2}$ $24\frac{3}{4}$; dito Uitg. 1 pct. $10\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ …

Bij zeer geanimeerden omzet waren meest alle de … effecten tot hooger prijzen zeer gezocht, inzonderheid … van binnenl. fondsen, 4 pct. W. S.; van de vreemde … Oostenrijksche, Portug. en Spaansche.

FRANKFORT, Dingsdag 30 Mei. 5 pct. Metall. … Spanje binn. 3 pct. $34\frac{5}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{15}{16}$.

LONDEN, Dingsdag 30 Mei. Consols op t. $90\frac{5}{8}$, … N. 3 pct. $24\frac{1}{8}$, 24; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. $62\frac{1}{2}$, $62\frac{1}{4}$; … $6\frac{1}{4}$, $6\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pct. $82\frac{1}{2}$, $82\frac{1}{2}$; Spanje 1 pct. … dito 3 pct. buit. 39, 39; dito Certificaten $4\frac{1}{2}$ … Passive 4, 4; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. $82\frac{1}{2}$, 82; dito … $96\frac{1}{4}$; Holl. 4 pct. 88, 88; dito $2\frac{1}{2}$ pct. $60\frac{1}{2}$, …

Alles flaauw. Men vreest dat de kanselier … tot eene nieuwe leening zal moeten overgaan.

PARIJS, Dingsdag 30 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op t. … 3 pct. 70.20; Sp. Binn. 3 pct. $35\frac{1}{2}$; dito 1 p… Metall. 5 pct. 81.

WEENEN, Dingsdag 30 Mei. N. Metall. 86 … B. $107\frac{1}{2}$; N. Leen. $91\frac{3}{8}$; Lot. v. fl. 250 $122\frac{1}{2}$; … 105; Bankactien 1208; Zilver 36; Wissel Lon… Parijs 159.

MADRID, Zaturdag 27 Mei. Sp. binn. 3 … nieuwe 1 pct. $19\frac{1}{4}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te '…